

Az UNISIST-konferencia határozatai

1. A Tudományos Tájékoztatási Világrendszer (UNISIST) létesítésére összehívott kormányközi konferencia
2. Értékelve az UNESCO-nak és az ICSU-nak az UNISIST-program kitűzésével szerzett nagy érdemeit, az UNISIST megvalósításának lehetőségére vonatkozó vizsgálat szervezőjének tevékenységét, valamint a központi bizottság és az UNESCO titkárság munkáját a konferencia és annak munkaanyagai előkészítésében;
3. Hangsúlyozva, hogy az UNISIST hozzájárul azon feltételek kialakításához, amelyek között lehetővé válik a tudomány és technika eredményeinek világméretű felhasználása és elfogadva az UNESCO-ICSU központi bizottság azon alapvető megállapítását, hogy a Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Világrendszer megvalósítható;
4. Rámutatva arra, hogy a modern társadalomban a tudomány a gazdasági és társadalmi fejlődésnek, a technikai haladásnak és a termelőerők világméretű folytonos növekedésének egyik döntő tényezőjévé vált, és hogy a tudományos és műszaki fejlődés üteme nagy mértékben függ a tudományos és műszaki információ szétsugárzásától és felhasználásától, és hogy mivel a tudomány és a technika nemzetközi jellegű, alapvető szükség van a nemzetközi együttműködés szervezetének fejlesztésére ezeken a területeken;
5. Figyelembe véve, hogy az UNISIST-nek a fejlődő országokat illető tevékenységében előnyben kell részesítenie azon szükségleteiket, amelyeket

az Egyesült Nemzeteknek a tudomány és technika fejlesztésében való felhasználásával foglalkozó Tanácsadó Bizottsága állapított meg jelentésében:

- a) teljes hozzáférhetőség a tudományos és műszaki információ forrásaihoz a fejlett és a fejlődő országokban egyaránt;
- b) a saját szükségleteiknek, különösen gazdasági fejlődésüknek legjobban megfelelő információk értékeléséhez, kiválogatásához és átviteléhez szükséges felszerelés;
- c) az ilyen információk átalakításához és feldolgozásához szükséges eszközök;

6. Elismerve az államok, valamint a nemzetközi kormánysszervek és nem hivatalos szervezetek aktív – az Egyesült Nemzetek alapokmányában foglalt elveknek megfelelő – együttműködésének szükségességét a tudományos és műszaki információ területén hatékony eredmények eléréséhez;

7. Támogatva az UNESCO–ICSU központi bizottság által tett javaslatokat az UNISIST-program létrehozására, a már meglévő és jövőbeli tájékoztatási szolgálatok rugalmas hálózatát felölelő Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Világrendszer kifejlesztésére;

8. Elismeri, hogy az UNISIST-nek kezdettől fogva biztosítani kell a tudományban és technikában felhalmozott tudásanyag felhasználásához szükséges információk teljes hozzáférhetőségét, hogy az UNISIST-nek a már meglévő és jövőbeli autonóm nemzeti, regionális és nemzetközi tudományos és műszaki közületi vagy magánjellegű tájékoztatási szolgálatok és rendszerek önkéntes együttműködésén kell alapulnia, és ebben a tekintetben figyelembe kell venni az egyes államok, különösen a fejlődő országok speciális igényeit; hogy az UNISIST-nek kezdetben az alap-természettudományokat, a tág értelemben vett alkalmazott tudományokat, a technikát kell átfognia s azután a lehető leggyorsabban ki kell terjednie a társadalomtudományokra és a humaniorákra; hogy ennek a világrendszernek többnyelvűnek kell lennie és lehetővé kell tennie a nemzeti nyelvek használatát;

9. Javasolja, hogy az UNESCO főigazgatója tanulmányozza és vegye figyelembe az UNESCO/ICSU központi bizottságának javaslatait, a tagállamoknak és a nemzetközi szervezeteknek a konferencia jelentésében tükröződő észrevételeit és megállapításait, amikor elkészítik az UNISIST megvalósításának gyakorlati programját és meghatározzák a szükséges költségvetési keretet;

10. Felkéri az UNESCO főigazgatóját, gondoskodjék a megfelelő anyagi fedezetről annak érdekében, hogy az UNESCO vezető szerepet játszhasson az UNISIST első szakaszainak gyors megvalósításában, figyelembe véve a fejlődő országok szükségleteit és biztosítva az anyagi fedezetet az 1973/74. évi programhoz, valamint a szervezet távlati vázlatos tervéhez;

11. Felhívja az Egyesült Nemzetekhez tartozó egyéb szerveket és más, kormányközi és nem hivatalos nemzetközi szervezeteket, beleértve a fejlődő országoknak nyújtott műszaki segítségért felelős szervezeteket, hogy részesítsék teljes támogatásukban ezeket az ajánlásokat és működjenek közre megvalósításukban;

12. Kéri az UNESCO főigazgatóját, hogy időközönként hívjon össze kormányközi konferenciát az UNISIST távlati tervének jóváhagyására, valamint az UNISIST-program fejlődésének vizsgálatára és értékelésére;

13. Javasolja, hogy válasszanak 18–23 tagból álló igazgatótanácsot az UNESCO közgyűlésén, tagállamai közül; ez a tanács ellenőrzi és szükség esetén felülvizsgálja majd a program prioritásait annak a távlati tervnek a keretei között, amelyet az UNESCO közgyűlése fogad el a kormányközi konferencia javaslatára;

14. Kéri az UNESCO főigazgatóját, hogy az ICSU-val és a megfelelő szakterületeken működő más szervezetekkel egyetértésben hozzon létre tudósokból, mérnökökből és tájékoztatási szakemberekből álló tanácsadó bizottságot, amelyben érvényesülnek az információk termelőinek, felhasználóinak és az átvitelükkel foglalkozó személyeknek az érdekei egyaránt; ez a bizottság idő-

közönlként vizsgálja meg, hogy az UNISIST-program kielégíti-e a természet-tudósok, mérnökök és műszaki szakemberek világméretű közösségének szükségleteit, biztosítja-e a megfelelő szolgáltatásokat; tapasztalatairól számoljon be a főigazgatónak és szükség esetén adjon tanácsokat az igazgatótanácsnak;

15. J a v a s o l j a az UNESCO titkárságán belül egy tudományos és műszaki tájékoztatási egység létrehozását, amely az UNISIST állandó titkárságaként szolgálna és felelős lenne az UNISIST létrehozásával és fejlesztésével kapcsolatos intézkedések előkészítéséért és végrehajtásáért;

16. J a v a s o l j a , hogy az említett egység először is tegyen lépéseket a már meglévő és jövőbeli országos, regionális és nemzetközi tájékoztatási rendszerek kompatibilitása érdekében;

17. J a v a s o l j a továbbá, hogy ugyanakkor különleges figyelmet szenteljenek a fejlődő országok komplex, sürgető szükségleteinek, különösen ami a tudományos és műszaki, valamint a gazdasági és társadalmi tájékoztatást, a képzést (nevezetesen az ösztöndíj-programokat), a megfelelő infrastruktúra biztosítását és szükség esetén új rendszerek támogatását, illetve bevezetését illeti;

18. F e l k é r i az UNESCO főigazgatóját, hogy hívja fel a tagállamok kormányainak figyelmét az UNISIST alapelveire és nemzeti tájékoztatási politikájuk fejlesztésében ezen elvek érvényesítésének előnyeire;

19. J a v a s o l j a az UNESCO főigazgatójának, hogy e határozatnak megfelelő javaslatokat nyújtson be az UNESCO következő közgyűlésén.

(IFLA News, 38. no. 1971. nov. 20–21. p.)

Fordította: NAGY Péter